

Vastaus Joel Linnanmäen ja 12 muun valtuutetun aloitteeseen Kiusaamisvilkku koulujen pihuille

VD/6522/00.02.00.03/2021

KK/AI/AH

Joel Linnanmäen sekä 12 muun valtuutetun allekirjoittamassa aloitteessa esitetään, että Vantaa ottaa kiusaamisvilkun käyttöön kouluissa. Aloitteessa kerrotaan, että valtaosa koulukiusaamisesta tapahtuu välitunneilla. Seinäjoen Törnävän alakoulussa on kokeiltu kiusaamisvilkkujen asentamista koulujen pihuille. Vilkku on hälytysnappi, jota oppilas voi painaa, jos hän huomaa kiusaamista, uhkaavia tai pelottavia tilanteita tai väkivaltaa välitunneilla. Ideana on kiinnittää aikuisten huomio nopeasti tilanteeseen. Kiusaamisvilkulla ei korvata muuta kiusaamisen vastaista työtä.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Joel Linnanmäen sekä 12 muun valtuutetun allekirjoittamassa aloitteessa esitetään, että Vantaa ottaa kiusaamisvilkun käyttöön kouluissa. Aloitteessa kerrotaan, että valtaosa koulukiusaamisesta tapahtuu välitunneilla. Seinäjoen Törnävän alakoulussa on kokeiltu kiusaamisvilkkujen asentamista koulujen pihuille. Vilkku on hälytysnappi, jota oppilas voi painaa, jos hän huomaa kiusaamista, uhkaavia tai pelottavia tilanteita tai väkivaltaa välitunneilla. Ideana on kiinnittää aikuisten huomio nopeasti tilanteeseen. Kiusaamisvilkulla ei korvata muuta kiusaamisen vastaista työtä.

Vantaalla jokaisella koululla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelmat päivitetään vuosittain ja käsitellään henkilökunnan ja oppilaiden kanssa oppilaiden ikä ja kehitystaso huomioiden. Lisäksi kouluille on laadittu selkeät ohjeistukset kouluaikana tapahtuviin uhka- ja väkivaltatilanteisiin. Näiden ohjeiden lisäksi kaikille kouluille laadittiin lukuvuonna 2020–2021 kriisikortit, jotka ovat henkilökunnalle suunniteltuja toimintakortteja ja oheistuksia erilaisiin kriisitilanteisiin.

Lukuvuonna 2021–2022 Vantaan perusopetuksen turvallisuusteemana on lapset, nuoret ja väkivalta. Vantaalla vietetään viikolla 47 Väkivallaton Vantaa-teemaviikkoa, jonka aikana järjestetään mm. väkivalta-aiheesta vanhempainilta somessa sekä koulutusta opettajille ja erityisopettajille kiusaamisen ja väkivallan puheeksiotosta.

Aloitteessa kerrottiin, koulukiusaamista tapahtuu välituntien ulkopuolellakin. Vantaan kouluissa on jo reagoitu lasten netissä kohtaamaan kiusaamiseen ja häirintään. Sosiaalinen media ja erilaiset pelialustat sekä koululaisten käyttämät viestintäsovellukset aiheuttavat ongelmia koululaisten arjessa. Vantaan kaupunki on halunnut turvata 3.–9.-luokkalaisten kouluarjen ja varmistaa, että apua on saatavilla matalalla kynnyksellä. 19 000 vantaalaista koululaista saa koulutaipaleelleen tuekseen Someturva-palvelun, joka auttaa kiusaamisen ja häirinnän tilanteissa.

Someturva-palvelu on Suomessa kehitetty innovaatio, joka hyödyntää myös tekoälyä. Palvelussa lapsille, nuorille ja aikuisille vastaavat kuitenkin ihan oikeat ihmiset. Somessa tapahtuva kiusaaminen ja häirintä saa monia muotoja, ja eri tilanteet vaativat erilaisia toimintaohjeita. Someturvassa vantaalaisia auttavat someen erikoistuneet juristit, sosiaalipsykologit ja psykologi.

Lasten ja nuorten kokema kiusaamisen sekä seksuaalinen ahdistelu on yleistynyt yhä nuorempien käyttäessä eri someja ja pelejä. Someturvan avulla voimme varmistaa, että nuorimmatkin koululaiset

uskaltavat ja osaavat pyytää apua. Selvitysten mukaan somehäirintää tai -kiusaamista kokevilla henkilöillä on korkea kynnys pyytää apua. Vuonna 2019 julkaistun kouluterveyskyselyn mukaan kolme neljästä lapsesta ei kerro vanhemmalle tullessaan seksuaalisesti ahdistelluksi verkossa.

Someturva-palvelu otetaan käyttöön Vantaan kouluissa lukuvuoden alussa ja sillä pyritään lisäämään koululaisten turvallisuuden tunnetta sekä antamaan tehokkaita työkaluja ammattikasvattajien arkeen. Someturvaa on pilotoitu onnistuneesti keväällä 2021 kuudessa vantaalaisessa koulussa. Someturvan käyttöönottokoulutus annetaan opettajille, koulujen oppilashuoltohenkilöstölle, kouluterveydenhoitajille, nuorisotyöntekijöille sekä perheneuvolan henkilöstölle. Myös huoltajille tiedotetaan Wilma-viestillä palvelusta, jotta myös kodeissa osataan ohjata palvelun käyttöön.

Vantaa on osana valtakunnallista SKY (=Sitouttava kouluyhteisötyö) -hanketta, jonka yksi teema on kiusaamisen ehkäiseminen kouluissa. Lukuvuonna 2021–2022 hankkeen tiimoilta kartoitetaan koulujen toimia kiusaamisen ehkäisemiseksi. Lisäksi laajassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa luodaan vantaalaisille kouluille uusi yhteinen kaupunkitasoinen kiusaamiseen puuttumisen toimenpideohjelma, joka esitellään kasvatuksen ja oppimisen lautakunnalle 8.11.2021. Parasta kiusaamisen ehkäisemistä on vahvistaa ryhmän yhteisöllistä hyvinvointia. Tätä hyvinvointitietoa kootaan 4. ja 7. -luokkaisilta, jotka vastaavat viikoittain School day -hyvinvointimittariston kysymyksiin. Kyselyn tulosten avulla saadaan tietoa ryhmien hyvinvoinnista ja mahdollisesta kiusaamisen kokemuksesta. Lukuvuoden 2021–2022 aikana arvioidaan mahdollisuuksia ottaa käyttöön School day -hyvinvointimittaristoa myös muilla luokka-asteilla.

Vantaalla on jo laajamittaisesti ryhdytty yllä mainittuihin toimiin ja hankintoihin kiusaamisen ehkäisemiseksi ja henkilöstön osaamisen lisäämiseksi kiusaamiseen puuttumisessa. Koska vantaalaisten oppilaiden käyttöön on jo hankittu School day- ja Someturva -palvelut, jotka osaltaan tukevat sekä hyvinvoinnin edistämistä että kiusaamiseen puuttumista, emme näe syytä näiden palveluiden lisäksi Kiusaamisvilkun käyttöönottoon. Kiusaamisvilku toisi opetuksen järjestäjälle kustannuksia ja vaatisi henkilöstön perehdyttämistä uuteen välineeseen. Näemme, että jo tehdyt hankinnat palvelevat tehokkaammin oppilaita ja henkilöstöä erityisesti piiloon jäävän kiusaamisen havaitsemisessa ja tuen piiriin saattamisessa. Näin ollen emme puolla Kiusaamisvilkun käyttöönottoa Vantaan kouluissa.

Kaupunginhallitus 25.10.2021 § 18

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Joel Linnanmäelle ja 12 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen jäsen Vaula Norrena esitti jäsen Hanna Valtasen kannattamana asian palauttamista valmisteluun.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat asian palauttamista takaisin valmisteluun, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 12 jaa-ääntä (Karinen, Tammi, Abdi, Kaukola, Tahvanainen, Rokkanen, Kasonen, Raja-Aho, Lundell, Kärki, Luokkala, Multala) ja 2 ei-ääntä (Norrena ja Valtanen) yhden jäsenen äänestäessä tyhjää (Virkamäki), joten puheenjohtaja totesi palautusesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraava vihreiden kaupunginhallitusryhmän jättämä pöytäkirjalausuma:

"Kiusaamisvilkkua tulisi ainakin pilotoida muutamassa koulussa eri puolilla Vantaata.

Erityisesti isojen koulujen alaluokilla olisi hyödyllistä kokeilla, mitä kiusaamisvilkulla voisi saada aikaan."

Liite:

- Joel Linnainmäen ja 12 muun valtuutetun aloite kiusaamisvilkku koulujen pihoiden

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus - valituskielto

Lisätiedot:

projektiasiantuntija Tiina Kulju-Palo, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi